

Άγιος Δημήτριος: Η ιστορία, το κόκκινο άλογο και το μύρο (26 Οκτωβρίου)

/ Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες

«Μέγαν εύρατο εν τοις κινδυνοις, σε υπέρμαχον, η οικουμένη, Αθλοφόρε τα έθνη τροπούμενον. Ως ούν Λυαίου καθείλες την έπαρσιν, εν τω σταδίω θαρρύνας τον Νέστορα, ούτως Άγιε, Μεγαλομάρτυς Δημήτριε, Χριστόν τον Θεόν ικέτευε, δωρήσασθαι ημίν το μέγα έλεος».

Από τους ενδοξότερους και δημοφιλέστερους αγίους της Ορθόδοξης Χριστιανικής Εκκλησίας, μαζί με τον Άγιο Γεώργιο. Είναι πολιούχος της Θεσσαλονίκης, στην πόλη που γεννήθηκε, έζησε και μαρτύρησε. Η μνήμη του εορτάζεται (και από τους Καθολικούς) στις 26 Οκτωβρίου.

Ο Δημήτριος γεννήθηκε γύρω στο 280 μ.χ. στη Θεσσαλονίκη, επί αυτοκράτορος Μαξιμιανού, και καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια. Σε νεαρή ηλικία κατατάχθηκε στον ρωμαϊκό στρατό και έφτασε ως το βαθμό του χιλίαρχου, σε ηλικία μόλις 22 ετών. Φύση φιλομαθής και ερευνητική αναζητούσε το υψηλό και το αληθινό και το βρήκε στη χριστιανική πίστη, της οποίας έγινε διαπρύσιος κήρυκας στη Θεσσαλονίκη.

Σχημάτισε ένα κύκλο νεαρών μαθητών και τους δίδασκε την Αγία Γραφή στις υπόγειες στοές κοντά στα δημόσια λουτρά της πόλης. Κατά τη διάρκεια μιας τέτοιας συνάθροισης, οι ειδωλολάτρες τον συνέλαβαν και τον οδήγησαν ενώπιον του αυτοκράτορα Μαξιμιανού, που παρεπιδημούσε στη Θεσσαλονίκη. Όταν ο αυτοκράτορας του ζήτησε να απαρνηθεί την πίστη του, ο Δημήτριος του απάντησε: «Τω Χριστώ μου πιστεύω μόνον». Ο Μαξιμιανός εξοργισμένος από τη θαρραλέα στάση του αξιωματικού του διέταξε να τον φυλακίσουν.

Εν τω μεταξύ, ένας από τους μαθητές του Δημητρίου, ο Νέστορας, παρουσιάστηκε στο στάδιο της Θεσσαλονίκης, όπου ο Μαξιμιανός διοργάνωνε αθλητικούς αγώνες και ζήτησε να αγωνιστεί εξ ονόματος των χριστιανών με τον θηριώδη και ακατανίκητο παλαιστή Λυαίο, ειδωλολάτρη καταγόμενο από το Σίρμιο της

Πανονίας (σημερινή Μητροβίτσα Σερβίας). Με την πεποίθηση ότι έχει τη χάρη και τη βοήθεια του Θεού, ο Νέστορας μπήκε στην παλαίστρα και όχι μόνο νίκησε τον Λυαίο, αλλά τον σκότωσε, όπως ο Δαβίδ τον Γολιάθ στην Παλαιά Διαθήκη.

Οργισμένος ο Μαξιμιλιανός από την ήττα του εκλεκτού του, διέταξε τον αποκεφαλισμό του Νέστορα και τη θανάτωση του Δημητρίου με λογχισμούς. Ο Δημήτριος τάφηκε στον τόπο του μαρτυρίου του, όπου αργότερα χτίστηκε περίβλεπτος ναός προς τιμήν του. Από τον τάφο του ανάβλυζε μύρο, εξού και η ονομασία Μυροβλύτης.

Σπάνια ένας άγιος έχει ταυτισθεί τόσο στενά με μία πόλη, όσο ο Άγιος Δημήτριος με τη Θεσσαλονίκη. Θεωρήθηκε ανέκαθεν από τους Έλληνες ο φρουρός της πόλης, που μαζί με το λαό αγωνίζεται εναντίον των Σλάβων, Αβάρων, Αράβων, Νορμανδών, Φράγκων, Τούρκων και άλλων βαρβάρων. Δεν είναι τυχαίο ότι ο ελληνικός στρατός απελευθέρωσε τη Θεσσαλονίκη ανήμερα της εορτής του Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου 1912), γεγονός που θεωρήθηκε θαύμα.

Γιατί απεικονίζεται καβαλάρης σε κόκκινο άλογο

Ο Άγιος Δημήτριος συχνά απεικονίζεται μπροστά στο Μαξιμιανό, στη φυλακή, ευλογώντας το Νέστορα. Επιπλέον επειδή ο Άγιος Δημήτριος είναι και ένας από τους στρατιωτικούς και συγχρόνως προστάτη της Θεσσαλονίκης, που πολλές φορές έσωσε από διάφορους κινδύνους, οι παραστάσεις στις οποίες ο άγιος εικονίζεται στρατιωτικός, είτε πεζός είτε καβαλάρης, είναι συνηθισμένες στην ορθόδοξη αγιογραφία.

Μεταξύ αυτών των αγιογραφιών ο Άγιος Δημήτριος απεικονίζεται και έφιππος σε κόκκινο άλογο, σε αντίθεση με το λευκό άλογο του Άη Γιώργη.

Στην εικόνα αυτή ο άγιος Δημήτριος παρουσιάζεται καβαλάρης με στρατιωτική στολή πάνω σε κόκκινο άλογο φονεύοντας με το δόρυ του τον τσάρο των Βουλγάρων Σκυλογιάννη. Πρόκειται για το θαύμα που έγινε τον Οκτώβριο του 1207 έξω από τα τείχη της Θεσσαλονίκης.

Ο τσάρος των Βουλγάρων Ιωαννίτζης που οι Βυζαντινοί αποκαλούσαν Σκυλογιάννη, φονεύτηκε κατά την παράδοση από τον άγιο Δημήτριο, όταν εκείνος πολιορκούσε τη Θεσσαλονίκη. Στο πρόσωπο του αγίου Δημητρίου η Θεσσαλονίκη βλέπει πάντοτε τον προστάτη της, το στήριγμά της. (Η απελευθέρωση της πόλης από τους Τούρκους το 1912 συνέπεσε με την ημέρα της γιορτής του αγίου μας).

Δίκαια ο άγιος Δημήτριος αποκαλείται από τον υμνωδό της Εκκλησίας «ο μέγας φρουρός της Θεσσαλονίκης, ο ρύστης εν τοις κινδύνοις ο εξαίρετος, πρόμαχος ο

κράτιστος» (Κανών δεύτερος). Σ' έναν άλλο Κανόνα, που συνέθεσε ο Συμεών Θεσσαλονίκης, ο άγιος Δημήτριος φέρεται να λέει στην προστατευόμενη του πατρίδα Θεσσαλονίκη «...μη φοβού ουν, πατρίς μου, εμέ κατέχουσα, τους εχθρούς σου γαρ πάντας πατάξω εν Χριστώ και φυλάξω σε την τιμωσανμε».

Δίκαια παρατηρήθηκε, πως από όλες τις εικόνες του Αγίου Δημητρίου, η εικόνα του έφιππου αγίου αγαπήθηκε περισσότερο, γιατί ενσαρκώνει τα ελληνικά ιδεώδη της παληκαριάς και της λεβεντιάς. Στη συνείδηση των πιστών ο άγιος Δημήτριος δεν είναι μόνο, κατά τον υμνωδό, «κρηπής ακατάβλητος και θεμέλιος άρρηκτος και πολιούχος, οικιστής και υπέρμαχος» της πόλεως της Θεσσαλονίκης και «εν πολλοίς και πολλάκις κινδύνους χαλεπούς των Θεσσαλονικέων προϊστάμενος», αλλά και ομέγας υπέρμαχος της οικουμένης.

Πηγή: elromio.gr